

(ร่าง)
พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑
(ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร
ให้ไว้ ณ วันที่ .. เดือน พ.ศ.
เป็นปีที่ .. ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร มีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑”
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ ของพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ.
๒๕๑๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๒ ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน
หรือเอกสารสิทธิอื่นใดจากทางราชการ ผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะโอนที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นไม่ได้ นอกจากการ
ตกทอดโดยทางมรดก หรือโอนไปยังสหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ แล้วแต่กรณี

ผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นกลับคืนเป็นของนิคม และให้นิคมแจ้ง
สำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนโฉนดที่ดิน หนังสือรับรอง
การทำประโยชน์ในที่ดิน หรือเอกสารสิทธิอื่นใดในที่ดินนั้น โดยเร็ว

เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หากผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะโอนที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นหรือ
เปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้ชำระเงินบำรุงกิจการนิคมหรือค่าเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ ตาม
จำนวนเงินที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้เงินที่ได้รับตามวรรคสามเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนา
สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่ต้องส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

ภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี”

ผู้สนองพระราชโองการ

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบการเสนอร่างพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

เหตุผล

โดยที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้กำหนดระยะเวลาห้ามโอนที่ดินของผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจากนิคมสร้างตนเองไว้เป็นเวลาห้าปี ซึ่งเป็นระยะเวลาที่น้อยเกินไปสำหรับการให้ผู้ไม่มีที่ดินสำหรับได้อยู่อาศัยและประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่งในที่ดินนั้น โดยปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าว กระทำการโอนกรรมสิทธิ์หรือส่งมอบสิทธิครอบครองให้ผู้อื่นภายในระยะเวลาห้ามโอนและเมื่อพ้นระยะเวลาดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ซึ่งไม่ตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการแก้ปัญหาเรื่องที่ดินทำกินและที่ดินสำหรับอยู่อาศัยของประชาชนผู้ยากจนไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และยังมีการบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าไม้จนเกิดความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาสำคัญของประเทศ การกำหนดกฎเกณฑ์ในการห้ามโอนที่ดินดังกล่าว และกรณีฝ่าฝืนข้อห้ามโอนที่ดินโดยให้ที่ดินนั้นกลับคืนเป็นของรัฐ จะสามารถยับยั้งปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และเป็นการสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและที่ทำกินเพื่อสร้างอาชีพและรายได้อันเป็นความมั่นคงของมนุษย์ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ตารางเปรียบเทียบพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑

กับร่างพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑	พระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.	เหตุผล
มาตรา ๑๒ ภายในห้าปีนับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดิน หรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน ผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะโอนที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นไม่ได้ นอกจากการตกทอดโดยทางมรดก หรือโอนไปยังสหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ แล้วแต่กรณี ภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี	มาตรา ๑๒ ภายใน<u>ยี่สิบ</u>ปีนับแต่วันที่ได้รับโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน หรือเอกสารสิทธิ์อื่นใดจากทางราชการ ผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะโอนที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นไม่ได้ นอกจากการตกทอดโดยทางมรดก หรือโอนไปยังสหกรณ์ที่ดินเป็นสมาชิกอยู่ แล้วแต่กรณี <u>ผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นกลับคืนเป็นของนิคม และให้นิคมแจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัดหรือสำนักงานที่ดินจังหวัดสาขาดำเนินการยกเลิกหรือเพิกถอนโฉนดที่ดิน หนังสือรับรองการทำประโยชน์ในที่ดิน หรือเอกสารสิทธิ์อื่นใดในที่ดินนั้น โดยเร็ว</u> <u>เมื่อพ้นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง หากผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินจะโอนที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นหรือเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ให้ชำระเงินบำรุงกิจการนิคมหรือค่าเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ ตามจำนวนเงินที่อธิบดีประกาศกำหนด</u> <u>ให้เงินที่ได้รับตามวรรคสามเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยไม่ต้องส่งเป็นรายได้แผ่นดิน</u> ภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี	เพื่อให้ประชาชนผู้ยากจนได้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง และยึดระยะเวลาถือครองและทำประโยชน์ให้นานที่สุดและมั่นคงมากขึ้นจากการมีที่ดินทำกินและอยู่อาศัยในระยะยาวอย่างแท้จริง เพื่อเป็นมาตรการช่วยยับยั้งมิให้ผู้ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดินนิคมโอนกรรมสิทธิ์หรือส่งมอบสิทธิครอบครองที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นก่อนพ้นระยะเวลาห้ามโอนที่กำหนดไว้ และหากฝ่าฝืนให้กรรมสิทธิ์ตกเป็นของรัฐโดยผลแห่งกฎหมายทันที เพื่อให้การโอนกรรมสิทธิ์หรือเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของที่ดินนิคมจากการเกษตรเป็นกิจการอื่นมีความยากลำบากและเพิ่มภาระในการรับผิดชอบต่อรัฐให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในภารกิจที่ไม่ได้รับสนับสนุนงบประมาณหรือได้รับแต่ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการ เป็นไปตามหลักการเดิมที่ต้องการให้ที่ดินนั้นไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดี

พระราชบัญญัติ

หลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒^๑ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“กฎหมาย” หมายความว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พระราชบัญญัติและประมวลกฎหมาย

“กฎ” หมายความว่า กฎตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง บรรดาที่มีผลให้เกิดภาระแก่ประชาชน หรือการไม่ปฏิบัติตามจะมีผลให้ต้องได้รับโทษหรือเสียสิทธิ หรือกระทบต่อสถานะของบุคคล

“การจัดทำร่างกฎหมาย” หมายความว่า การจัดทำและพิจารณาร่างกฎหมายเพื่อให้มีกฎหมายขึ้นใหม่ ยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย

“การวิเคราะห์ผลกระทบ” หมายความว่า การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖/ตอนที่ ๗๒ ก/หน้า ๑/๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๒

(๔) ประกาศรายชื่อกฎหมายและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ และเปิดเผยผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ที่หน่วยงานของรัฐจัดทำขึ้น

(๕) รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลกฎหมายและกฎเกณฑ์เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการดำเนินการ ตามหมวด ๕ การประเมินผลสัมฤทธิ์ และหมวด ๖ การเข้าถึงบัพัญญัติของกฎหมาย

(๖) เป็นช่องทางในการรับข้อร้องเรียนหรือข้อเสนอแนะจากองค์กรที่เกี่ยวข้อง หรือประชาชนว่าสมควรยกเลิก ปรับปรุง หรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายใด

(๗) การดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายกำหนด
การจัดให้มีระบบกลางตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องดำเนินการให้ผู้เกี่ยวข้อง หรือประชาชนทั่วไปสามารถเข้าถึงข้อมูลและแสดงความคิดเห็นได้อย่างสะดวก แต่ต้องไม่มีลักษณะ เป็นการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยไม่จำเป็น

ให้สำนักงานรับผิดชอบในการบริหารจัดการระบบกลางดังกล่าว

ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการนำข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์ผลกระทบ รวมทั้งการประเมินผลสัมฤทธิ์เข้าสู่ระบบกลาง และเผยแพร่ผลการ ดำเนินการดังกล่าวไว้ในระบบกลางด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และรูปแบบที่สำนักงานพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) และสำนักงานร่วมกันกำหนด

หมวด ๒

การตรวจสอบความจำเป็น การรับฟังความคิดเห็น

และการวิเคราะห์ผลกระทบ

มาตรา ๑๒ เมื่อมีกรณีจำเป็นต้องเสนอให้มีการตรากฎหมาย ให้หน่วยงานของรัฐ แสดงเหตุผลความจำเป็นในการตรากฎหมายและต้องวิเคราะห์โดยมีข้อมูลและเอกสารหลักฐาน ประกอบชัดเจนว่าไม่เป็นการสร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็น คำนึงถึงภาระที่เกิดขึ้นแก่รัฐ และประชาชน รวมทั้งไม่สามารถใช้มาตรการหรือวิธีการอื่นใดนอกจากการตราเป็นกฎหมาย

มาตรา ๑๓ ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลาง และจะใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายวิธีดังต่อไปนี้ด้วยก็ได้

(๑) การรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐนั้น

(๒) การจัดประชุมรับฟังความคิดเห็น

(๓) การสัมภาษณ์ หรือการเชิญให้เข้าร่วมชี้แจงหรือแสดงความคิดเห็น

(๔) การสำรวจความคิดเห็น

(๕) วิธีการอื่นใดที่หน่วยงานของรัฐเห็นว่าเหมาะสม

มาตรา ๑๔ ให้หน่วยงานของรัฐนำหลักการหรือประเด็นสำคัญของร่างกฎหมาย ไปรับฟังความคิดเห็น โดยต้องประกาศวิธีการรับฟังความคิดเห็น ระยะเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดในการรับฟัง ความคิดเห็น รวมทั้งข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นอย่างน้อยดังต่อไปนี้